

NOVI GROBOVI

JOSEPH ZUPANČIČ

Danes zjutraj je preminil na svojem domu splošno poznani Joseph Zupančič, p. d. Mlinarjev iz Zlato polje. Stanoval je na 20251 Arbor Ave. V Ameriki je bival 39 let in je bil član društva Carniola Tent št. 1288 TM. Zadnjih 33 let je delal pri Browning Crane Co.

Tukaj zapuša žalujočo sorozo Jennie, rojeno Jerše, doma iz vasi Jama pri Žužemberku, hčer Mrs. Anna Kostrevec, dve sestre Mrs. Agnes Urankar in Mrs. Pauline Hribar ter več sorodnikov. V starem kraju pa zapuša dva brata in dve sestre ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v soboto zjutraj iz Zletovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St. Čas pogreba še ni določen.

JAMES BRADAC

Kakor smo že včeraj poročali, je preminil po osem-mesečni mučni bolezni v St. Alexis bolnišnici James Bradac, p. d. Kolarinov Nace, star 53 let. Stanoval je na 1278 E. 55 St. Doma je bil iz Ajdovske fars pri Lutzembergu na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 39 leti. Dolgo let je živel v Euclidu s svojo materjo, ki je umrla pred osmimi leti.

Tukaj zapuša tri brate, Marjina, Franka in Josepha, sestro Mrs. Mary Zalelet in teto Mrs. Novine ter veliko sorodnikov. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 8:45 uri iz Zletovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 uri in nato na pokopališče sv. Pavla.

FRANK SCHMIDT

Včeraj popoldne je umrl na svojem domu Frank Schmidt (Smith), star 77 let, stanujoč na 1284 E. 172 St.

Tukaj zapuša hčere: Mrs. Ann Hiller, Mrs. Edna White in Mrs. Emma Stebner ter sinove: Otto, Ernest, Oscar, Walter in Edward. Pogreb se vrši v soboto popoldne ob 1:30 uri iz Zletovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., na Lakeview pokopališče.

MADŽARSKA ZAHTEVA OROPANO IMOVINO

BUDIMPEŠTA, 20. dec.—Madžarska vlada je danes zahtevala od Zedinjenih držav, naj se vrne imovino, ki so jo nacisti za časa vojne pokradli na Madžarskem. V madžarski noti je med ostalim rečeno, da se vlade Zedinjenih držav, Anglije in Francije še vedno obotavljajo, da bi vrnile madžarsko imovino, ki so jo nacisti in njihovi madžarski najemniki odpeljali v Avstrijo in zapadne okupacijske zone Nemčije.

V madžarski noti je tudi omenjeno, da ameriške oblasti nameravajo izročiti madžarsko imovino bavarski vladi, da jo proda na licitaciji.

Nacisti so po svojem begu iz Madžarske ukradli tudi slovit krono sv. Štefana, za katero je na obravnavi proti kardinalu Mindszentyju bilo razkrito, da se je nameravalo ali pa se je poslalo v Vatikan kod del narčta, da bi se z njo kronalo novega kralja nekakšne srednje-evropske katoliške kraljevine.

UPOSLENCI CLEVELAND TRANSIT SISTEMA SO OKLICALI STAVKO

Unija je prezrla Fergusonov akt proti stavkam javnih uposilencev; poulične in busi so po polnoči prenehali voziti

Člani AFL Transit unije so včeraj popoldne zavrgli predlog, da se napovedano stavko preloži do 16. januarja in nepristranskemu posredovalcu Davidu Ralphu Hertz da priliko, da posreduje v sporu glede počitniških plač. S tem so se uposlenci pri Cleveland Transit Sistemu nena doma odločili za stavko.

Stavka se je začela o polnoči, ko so se vse poulične železnice in busi vrnili v svoje postaje.

Uposilenci CTS so se odločili za stavko kljub Fergusonovemu aktu proti stavkam javnih uposilencev in čeprav so jih unijski voditelji skušali prepričati, da bi bilo najboljšje, če bi se spor izročilo nepristranskemu posredovalcu. Na sestanku v dvorani CIO posloppja na Walnut Ave. je proti predlogu za preložitve stavke glasovalo 496 članov, za pa 287. Navzočih je bilo okrog 1.300 od skupnega števila 3.200 uposilencev CTS.

Predsednik lokalne unije Thomas P. Meaney je sicer skušal prepričati člane unije, da bi bilo najboljšje, če bi se transitnemu odboru dalo več časa za poravnavo spora, toda kot v tem ni uspel in so se člani rajši odločili za takojšnjo akcijo, je izjavil:

„Opozoril sem člane transitnega odbora, da bodo ljudje prenehali delat, če se ne bo spor glede počitnic rešilo na zadovoljiv način.“

Spor o počitnicah je izbruhnil, ko so uposlenci CTS zahtevali za leto 1950, da se jim še naprej plača za 96 ur počitnic in sicer brez vsakih omejitev. Medtem pa je posredovalec Hertz predlagal, da se plača eno 25-tinko od delovnih ur, ki jih posamezni uposlenci imajo 50 tednov pred počitnicami. S tem bi se plačane počitnice znižale na manj od 88 ur.

Župan je zagrozil, da bo odločno ustavil stavko

Takoj ob dveh ponoči je župan Thomas A. Burke povabil v svoj urad predsednika Cleveland Federation of Labor Johna F. Burnsa, tajnika federacije Williama Finegana, predsednika AFL Transit unije Thomasa P. Meaneya in tajnika unije Harry C. Langa. Baje je župan bil zelo razkačen, ker omenjeni niso prebrčili stavke, kakor so to obljubili, da bodo.

Župan Burke je dal vedeti, da bo ustavil stavko in pri tem rabil sredstva, ki so mu na razpolago. Burkea so obvestili o stavki takoj po polnoči. Obkel se je in naglo prišel v urad, kjer se je sestal z voditelji unije transisnih delavcev. Izjavil je, da je bil vedno pripravljen vpoštevat pritožbe delavcev, da pa ne bo dovolil nadaljevanje stavke. Dal je tudi vedeti, da so unijski voditelji prelomili obljubo, da bodo stavko preprečili.

Lausche pravi, da se mora Burke odločiti

Guv. Frank J. Lausche, ki je v Columbusu bil obveščen o stavki, je izjavil, da se bo moral župan Burke odločiti, če bo ali pa ne nastopil proti stavkujočim uposilencem CTS s Fergusonovim aktom.

„Strašno je, da je celi lokalni prevozni sistem enega velikega mesta bil ustavljen in da se je ljudstvo pahnilo v velike neprimike zaradi pomanjkanja prevozne službe pouličnih železnic in busov,“ je rekel Lausche.

Fergusonov akt, s katerim lahko Burke nastopi proti stavkujočim uposilencem, je bil sprejet leta 1947. Ta akt se doslej ni rabilo proti stavkarjem. Po določbah akta se sicer ne more prisiliti javne delavce, da bi ostali na delu, toda akt predvideva resne kazne za akcije, ki bi javne uposlence odstranile od dela. Med ostalim lahko po določbah akta stavkujoči delavci izgubijo službo. Stavkarje se sicer lahko sprejme nazaj na delo, toda nimajo pravice na višjo plačo kot pa so jo imeli pred stavko, poleg tega pa niso upravičeni na povšico eno leto po ponovnem sprejetju v službo. Dalje se lahko takšne uposlence postavi na probacijo za dve leti, to je, da se jih lahko brez predhodnega obvestila odslovi iz službe.

Sovražniki vojne so rajši v zaporu

PHILADELPHIA, 20. dec.—Izvršni tajnik Central Committeea for Conscientious Objectors, Caleb Foote, je danes izjavil, da je „drugorazredno državljanstvo“ še vedno usoda tisočev posameznikov, ki so rajši šli v zapor kot pa v vojaško službo, ker jim verska ali filozofska prepričanja niso dovolila, da bi nosili orožje in ubijali ljudi.

Po zakonu je vsak, ki je obsojen na podlagi nabornega zakona, „drugorazredni državljani“ do konca svojega življenja, z izjemo, če ga pomilosti predsednik. Vsled tega v večini držav takšni ljudje izgubijo pravico glasovanja, pravico na javne urade, civilno službo ali pa na dovoljenje, da bi lahko vršili kakšno službo ali pa poklic.

Pred in v teku zadnje vojne je bilo obsojenih 16.000 oseb, ki so ugovarjali naboru, ker jim vest ni dovolila, da bi šli v vojno. Povprečno so bili v zaporu okrog tri leta. Pred dvema letoma je predsednik Truman pomilostil okrog 1.500 oseb. Odbor skuša sedaj doseči božično pomilostitev za ostale, ki so zaradi ugovaranja vojni bili obsojeni na drugorazredno državljanstvo. Od teh jih je največ članov Jehovih prič in organizacije Quakerjev, ki je lani dobila Nobelovo nagrado za mir.

SPOMLADI BOMO IMELI 62.500.000 PRAŠICEV

WASHINGTON, 21. dec.—Po ljudelski oddelek je danes naznanil, da bo v spomladi leta 1950 v celi deželi 62.500.000 prašičev, kar je največje število v zgodovini dežele.

KR. JUGOSLOVANSKI GENERALI ŽIVIJO KOT NAVADNI BEGUNCI

ZENEVA, Svica, 21. dec.—V nemškem begunskem taborišču Schloss Varlar pri Muensterju se nahaja skupina 34 jugoslovanskih kraljevskih generalov, ki so odvisni od pomoči Mednarodne organizacije za begunce.

Poleg bivših generalov se v starem dvorcu nahaja še osem polkovnikov, dva majorja, osem kapitanov in par nižjih častnikov ter eden navaden vojak.

Generali in ostali častniki so bili nemški vojni ujetniki, potem ko se je v aprilu leta 1941 razsula jugoslovanska kraljevska vojska. Po osvoboditvi pa se niso hoteli več vrniti v Jugoslavijo, ampak so se vedno ostali lojalni svojem kralju Petru. Iz vojaškega taborišča so bili poslani v taborišče za navadne begunce, kjer se nahajajo že štiri leta.

Za Mednarodno organizacijo za begunce, ki je ustanovljena v okviru organizacije Združenih narodov, so ti bivši kraljevski jugoslovanski generali največja preglavica. To so že stari ljudje. Povprečna starost je 63 let. Nekateri so skušali dobiti kakšno delo, toda generale nobeden delodajalec noče sprejeti, ker meni, da niso za nobeno rabo.

Za imeni generalov in bivših visokih častnikov se ponavadi nahaja opomba: Nima nobenega, ki bi mu pomagal. Nobena dežela jih noče sprejeti in kot zgleda, bodo še nadalje ostali v starem dvorcu, sedeli v mrzlih sobah in se dolgočasili. Nekateri učijo angleščino. Major gen. Desan Lilič, ki je star 67 let, se ukvarja s slikarstvom. Gen. Živković, (verjetno bivši diktator) je nekakšen poveljnik skupine bivših generalov. Nedavno je Živković pisal Mednarodni organizaciji za begunce: „Večina nas nimamo niti pet fenigov v žepu.“

Takšna je usoda nekoč vsemogočnih jugoslovanskih kraljevskih generalov.

NACISTI POMILOŠČENI ZARADI DOBREGA OBNAŠANJA

FRANKFURT, 21. dec.—Vsled „vzornega obnašanja“ je danes bilo izpuščenih iz zapore pet nadaljnjih nacistov, ki so bili obsojeni radi nacističnih aktivnosti in vojnih zločinov. Med pomilostljenimi so: bivši direktor I. G. Farben industrij George von Schnitzler, bivši uradnik Hitlerjevega ministrstva pravde Joseph Altstoetter, bivši načelnik nacistične organizacije za inozemstvo Ernest Bohle, bivši podpredsednik Reichsbanke Emil Puhle in bivši gen. Karl Hollidt.

V JUGOSLAVIJI SO NAŠLI NOVE ZALOGE RUD

LONDON, 20. dec.—Jugoslovanska častniška agencija „Tanjug“ je danes naznanila, da so v okolici Črnogore našli bogate zaloge premoga, boksita, manganeza in svinca. Samo zaloge boksita so precejene na več deset milijonov ton.

V Sovjetski zvezi so bile prirejene velike proslave 70. rojstnega dneva sovjetskega premijerja Jožefa Stalina

Domače vesti

Novi odborniki

Na letni seji društva „Vipavski raj“ št. 312 SNPJ so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1950: Predsednik John Strancar ml., podpredsednik Frank Naglič, tajnik John Strancar st., 716 E. 159 St., tel. GL 5850, blagajnik Krist Marc, zapisnikar Anton Skapin, nadzorni odbor: Louis Cebon, Louis Petrovič in Krist Lokar, zastopnika za Federacijo SNPJ Frank Naglič in Charles Benevol, za farmo SNPJ John Strancar st. in Evgen Marc, za SANS Anton Skapin in Stephen Cernigoj, društveni zdravniki: Skur, Rotar in Opaskar Društvo bo še nadalje včlanjeno v Prosvetno Matico in podpiralo kulturne ustanove po možnosti.

Pobiranje asesmenta

Tajniki društev, ki zborujejo v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., bodo pobirali asesment za tekoči mesec v petek, 23. decembra, v spodnji dvorani SND. Tajniki društev, ki zborujejo v Slov. domu na Holmes Ave., bodo pobirali asesment v petek in torek, 23. in 27. decembra. Članstvo je prošeno, da upoštevata to ter da gotovo plača svoje prispevke ob času, zlasti ker je to zadnji mesec v letu in morajo tajniki zaključiti knjige.

Potrebuje krvi

Poznani George Krainčič iz Eddy Rd., Wickliffe, O., se nahaja v Mt. Sinai bolnišnici, kjer se je moral podvreči težki operaciji. Obiski niso dovoljeni. Družina prosi če bi kateri prijatelj želel darovati kri, da se nadomesti kri, ki jo bolniku dajejo v transfuziji, da pokliče IV 6822, za kar bo družina zelo hvaležna. Želimo mu, da bi se čim prej zdrav vrnil na svoj dom.

Kuhinjski kabineti

V Stakichevi trgovini s pohištvo na 16305 Waterloo Rd. imajo vsakovrstne kuhinjske kabinete, visoke in nizke, s predali in policami, ki so zelo pripravni. Cene so bile znižane in lep komad dobite za \$10.95. Obiščite trgovino ali pokličite IV 8288 in dobili boste vse podatke.

Iz bolnišnice

Mrs. Mary Turk (rojena Kováčič) iz 1243 E. 61 St. se je vrnila iz Glenville bolnišnice na svoj dom. Zahvaljuje se vsem za obiske, cvetlice, kartice in darila. Še vedno se nahaja pod zdravniško oskrbo in prijatelji ter znanci jo lahko obiščejo na domu. Obenem želi vsem sorodnikom in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto.

KOMUNISTI SE OPIRAJO NA AZIJSKE ŽENE

WASHINGTON, 21. dec.—Ameriški uradniki na Daljnem vzhodu so danes sporočili, da so komunisti sprožili ogromno kampanjo, da bi 500.000.000 azijskih žena zajeli v veliko gibanje, da se celo Azijo spravi pod komunistični sistem.

LONDON, 21. dec.—Po celi Sovjetski zvezi in tudi v ostalih komunističnih državah so danes bile prirejene proslave 70. rojstnega dneva sovjetskega premijerja in komunističnega voditelja Jožefa Stalina.

Najbolj veličastne proslave so bile v Moskvi, kamor so prišli vsi najbolj znani komunistični voditelji iz raznih dežel sveta. Navzoči so bili tudi diplomatični predstavniki ne-komunističnih držav, ki so čestitali Stalinu na rojstnem dnevu.

Moskva je bila razkošno okrašena s številnimi slikami Stalina, zastavami in izpisanimi gesli. Časopisi so objavili članke in pesmi v zvezi s slavnostno proslavo. Nikoli v zgodovini Rusije niso bile prirejene tako veličastne proslave v počastitev voditelju, ki ga danes vsi priznavajo za enega od najpomembnejših mož v zgodovini človeštva.

Stalin se je rodil 21. decembra leta 1897 v borni kmečki koči blizu Tiflisa v Georgiji. Že v zgodnjih letih svoje mladosti, ko je izstopil iz semenišča, se je ukvarjal z revolucionarnim delom proti carističnemu sistemu in je v veliki ruski revoluciji bil poleg Lenina eden od najbolj priznanih voditeljev. Po Lenini smrti in likvidaciji Trockega je prevzel vodstvo prve socialistične države na svetu, ki je danes poleg Zedinjenih držav največja sila na svetu.

V življenjski dobi Stalina se je komunizem razvil v ogromno silo. Blizu 1.000.000.000 prebivalcev sveta živi pod novim sistemom, ki je odpravil starega ne samo v Rusiji, pač pa po drugi svetovni vojni v deželah vzhodne Evrope in na Kitajskem. Uspehe komunizma pripisujejo v glavnem vladstvu Stalina.

Tuji predstavniki povabljeni na proslavo

Vsi predstavniki zunanjih držav so bili povabljeni na proslavo v palači Spiridonovka. Povabil jih je sovjetski zunanji minister Andrej Višinski.

Komunistični voditelji iz mnogih držav so tudi prišli na proslavo. Med njimi je najbolj odličen Mao Tze Tung, ki danes zastopa 450.000.000 Kitajcev. Od ostalih znanih voditeljev so prišli v Moskvo italijanski komunistični voditelj Palmiro Togliatti, madžarski voditelj Matias Rakosi, rumunska zunanja ministrska Ana Pauker, itd.

Centralni komitet sovjetske boljševiške stranke in svet ministrov Sovjetske zveze sta poslala Stalinu dolgo čestitko, v kateri je med ostalim rečeno:

„Dragi prijatelj, tovariši o orožju, učitelj, voditelj, veliki kolega in prijatelj Lenina ter sijajni nadaljevalec njegovega neumrlega dela, neutrudni graditelj komunizma, naš modri učitelj poleg Lenina:

„Vi ste zgradil boljševiško stranko, najbolj revolucionarno stranko sveta. Z največjo stanovitostjo in dalekovidnostjo ste vodil zunanjo politiko Sovjetske zveze in se boril za mir in varnost vseh narodov, velikih in malih.“

Podobne čestitke so bile po-

slane iz vseh krajev Sovjetske zveze. Komunisti zunanjih držav pa so poslali poleg čestitk tudi številne darove.

Najvišji svet Sovjetske zveze je podelil Stalinu ob priliki njegovega rojstnega dneva najvišje odlikovanje — Red Lenina — in v njegovo počastitev ustanovil 10 Stalinovih nagrad za mednarodni mir, vsako po \$20.000.

Molotov napadel jugoslovanske voditelje

Znani sovjetski voditelji so napisali številne priložnostne članke, v katerih so poudarjali veliko vlogo Stalina in obenem napadli vojne hujškatke na zapadu.

Bivši sovjetski zunanji minister Molotov je v „Pravdi“ izjavil, da v „kapitalističnih državah, tako v Ameriki kot Evropi, ne morejo več skriti dejstva, da nova ekonomska kriza že dozoreva.“ Pristavil je, da Sovjetska zveza, v kateri ni kriz in ne brezposelnosti, z zaupanjem koraka po poti ekonomskega napredka.

Molotov je tudi napadel jugoslovanske voditelje, ki se edini niso zmenili za Stalinov rojstni dan. V zvezi s tem je zapisal:

„Ni daleč čas, ko bo izdajalska klika, ki se je spremenila v tolpo najetih morilcev in vohunov v službi zunanega imperalizma, doživela svojo sramotno usodo brezčastnih najemnikov imperialistične reakcije.“

Član Politburoa Georgi Malenkov, pa je v isti izdaji „Pravde“ napisal članek, v katerem med ostalim pravi, da je Stalin po drugi svetovni vojni postal „voditelj velikega in novega gibanja za mir.“ V članku je zagotovil, da je Stalin dosledno in brez prizanašanja izpostavljaj netilce nove vojne.

Malenkov je v članku omenil tudi Stalinove apele za mir, ki jih je podal v telegramu direktorju International News Service Kingsbury Smithu in na sestanku s Harold Stassenom in Elliott Rooseveltom.

Proslava Stalinovega rojstnega dneva se bo nadaljevala do pozno v noč.

IZDAJALEC OBDOJEN NA ZAPORNO KAZEN

WASHINGTON, 20. dec.—Bivši uradnik ameriške ambasade v Berlinu Herbert John Burgman je bil danes zaradi izdajstva obsojen na 6 do 20 let zapore.

Federalni sodnik je izjavil, da je pri obsodbi upošteval izdajalčevo starost in zdravje.

Burgman je za naciste širil propagando proti Zedinjenim državam. Predno je izbruhnila vojna je bil kot uradni ambasade poklican nazaj v Ameriko, toda je odklonil in stopil v službo nacistov.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
 By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
 (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
 For One Year—(Za eno leto) \$8.50
 For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
 (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
 For One Year—(Za eno leto) \$10.00
 For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

O NEZMOTLJIVOSTI PAPEŽEV

(Govor škofa Štrossmayerja na Vatikanskem koncilu dne 2. julija 1. 1870)

IV.

O papeževi oblasti nisem našel niti sledu v spisih Pavla, Janeza in Jakoba. Tudi sam Luka, zgodovinar apostolskega delovanja, o razširjevanju Kristusove vere, ne omenja te velevažne točke. Ta molk teh svetih ljudi, katerih pisma tvorijo eden del kanoničnih ali od Boga navdahnjenih spisov, mi je nepojmljiv in bi bil tudi tako nepustljiv, kakor če bi Thiers, ki je pisal zgodovino Napoleona Bonaparta, izpustil naslov cesar (motenje, vpitje).

Vidim tu enega člana, ki kaže na mene s prstom in pravi: Glej, razkolniškega škofa, ki je pod lažno zastavo prišel v našo sredino.

Ne, ne, spoštovani bratje, nisem prišel v ta častiti zbor kot razbojnik skozi okno, temveč skozi vrata, kakor tudi vi vsi. Moj škofovski naslov mi daje na to pravo, toda kot kristjana me sili vest, da izpovem, kar smatram za resnico.

Molk svetega Petra je verodostojen dokaz. Če bi bil ta apostol naslednik Kristusov na zemlji, za kakršnega mi proglašamo, tedaj bi gotovo on moral za to vedeti in če je moral za to vedeti, zakaj ni niti enkrat nastopil kot papež? Mogel je nastopiti na Binkošti, ko je prvič pridigoval, toda ni storil tega; mogel je nastopiti na cerkvenem zboru v Jeruzalemu ali v Antiohiji, pa tudi tega ni storil in tudi ni storil v onih dveh listih, ki jih je pisal cerkvi.

Spoštovani bratje, ali si morete predstavljati takšnega papeža, če bi bil Peter res papež? Če ga že hočete smatrati, potem morate naravno priznati, da je bila njemu samemu ta okoliščina neznana. Vprašam pa vsakega, ki more misliti, če je takšno pojmovanje mogoče.

Trdim, da cerkev ob času apostolov ni imela papeža in če se trdi nasprotno, bi morali vsa sveta pisma ali sežgati ali popolnoma ignorirati.

Od vseh slišim: ali ni bil Peter v Rimu? Ali ni bil križan z glavo navzdol? Ali niso mesta, s katerih je učil, in oltarji, na katerih je opravljal sveto mašo, v tem večnem mestu?

Da je bil Peter v Rimu, temelji, spoštovani bratje, samo na izročilu; pa če je bil tudi škof v Rimu, kako morete z njegovim škofovanjem dokazati njegovo vrhovnost? Skaliger, veleum, se ni bal trditi, da je treba škofovanje in bivanje Petrovo v Rimu uvrstiti med smešne bajke. (Krik: zamašite mu usta! Dol z njim.) Spoštovani bratje! Pripravljen sem molčati, toda ali ni bolje v takšnem zboru izprašati, kakor zapoveduje apostol, ter samo "dobro verovati"? Toda mi imamo diktatorja, pred katerim se mora pokloniti in molčati tudi sama njegova svetost Pij IX. In to je zgodovina. To ni nikaka bajka, s katero bi mogli postopati, kakor lončar s svojo glino. Zgodovina je alem (drag kamen), ki reže črke na steklo, ki jih ne moreš več izbrisati.

Dosedaj sem se vedno skliceval na zgodovino in če za apostolskih časov nisem našel niti besede o papeštvu, ni to moja krivda, ampak zgodovina. Ali me želite pripeljati v položaj človeka, ki je kriv potvorjenja? Storite to, če morete!

III. Ker za apostolskih časov nisem našel sledu o papeštvu, sem mislil, da ga bom mogoče našel v cerkveni zgodovini. Odkrito rečem, iskal sem v prvih štirih stoletjih, če se kje nahaja ime "papež", toda glej, nikjer nisem našel. Gotovo ne bo nihče od vas dvomil, o velikem ugledu velikega in slavnega Avguština, svetega škofa hiponskega. Ta pobožni učenik, dika in slava katoliške cerkve, je bil tajnik na cerkvenem zboru v Melivi. Med sklepi te častite skupščine moreš najti sledeče velevažne besede: "Kdor se želi sklicevati na one onkraj morja, tega naj nihče v Afriki ne sprejme v cerkveno zajednico." Afriški škofje niso hoteli priznati rimskega škofa, tem bolj vsakega so preganjali, ki se je skliceval na Rim. S šestege cerkvenega zbora, ki je bil v Kartagi pod škofom Avreljem, so pisali ti škofje Celestinu, rimskemu škofu, opominjajoč ga, naj ne sprejme priziva, ki bi mu ga afriški škofje in duhovniki poslali, da dalje naj ne pošilja več poslanecev in komisarjev in da naj ne uvaža ošabnosti v cerkvi.

Da je skušal rimski patrijarh takoj od začetka vso oblast in največji ugled osredotočiti v svoji osebi, je popolnoma sigurno. In tudi to je jasno, da takšnega vrhovništva ni imel nikoli, kakršno mu hočejo pripisati ultra-

Tita Sojar:

MIČURIN--ZMAGOVALEC NAD NARAVO

V času, ki je pretekel od dne, ko so ljudje pričeli gojiti koristne rastline, so na njih marsikaj spremenili in ustvarili mnoge nove vrste. Ta čas računajo na okrog 10.000 let. To je po človeškem pojmovanju zelo dolga doba, v primeri s trajanjem življenja naše zemlje pa je komaj kaj več kot trenutek. In če pomislimo, kako počasi se spreminjajo rastline in živali v naravi, bomo razumeli, da je človek v teh kratkih deset tisoč letih storil nenavadno mnogo. Vendar pa je bilo to njegovo delo dolga tisočletja tako rekoč nezavedno. Primitivni ljudje so se čutili slabotne pred naravnimi silami, klanjali so se jim in jih oboževali; obenem pa so že zelo zgodaj pričeli odbirati rastline, ki so najbolj ustrezale njihovim potrebam, in jih gojiti. S tem so nezavedno vplivali na naravo in pospeševali njen razvoj.

Zelo kasno, šele okrog sredine preteklega stoletja, so bili dani pogoji za hitreje napredovanje prirodoslovnih ved in seveda tudi praktičnega dela z rastlinami. Največ je k temu prispeval brez dvoma genialni naravoslovec Charles Darwin, s svojim zakonom razvoja vsega živega na zemlji — zakonom odpiranja. Ugotovil je, da se v življenju lahko obdrži in razmnožuje le tiste živali in rastline, ki s se najbolj prilagodijo okolici, ki so najmočnejše in najbolj odporne. Njihove lastnosti se v potomcih zbirajo, razvijajo in ustvarjajo tako nove vrste. — Če hoče torej človek delati isto, kar dela narava, mora ravnati kakor ona: odbirati mora rastline, katerih lastnosti mu najbolj ustrezajo, in jih gojiti, da jih čim močnejše razvije.

Tedaj pa se postavilo novo vprašanje: kako ustvariti lastnosti, ki jih doslej znane rastline nimajo? "To vprašanje nam je nejasno" — je pisal Darwin. Pa ni ostalo tako dolgo nejasno. Rešil ga je veliki ruski prirodoslovec Ivan Vladimirovič Mičurin. Kdo je bil to?

Marsigdo se bo začudil takemu vprašanju. Saj je danes Mičurinovo ime znano že skoraj vsakemu šolarčku pri nas. Vendar se je to vprašanje ob pričetku našega stoletja večkrat postavljalo v znanstvenih krogih. Mičurin ni bil visoko izobražen znanstvenik, njegovo ime ni slovelo niti po starem plemiškem rodu. Bil je sin običajnega malega plemiča, rodil

montanci. Ali bi se bili drznili Afriški škofje se pred Avguštinom prepovedati prizive na vrhovno sodišče, če bi on bil imel vrhovništvo? Rad priznam, da je imel rimski patrijarh prvo mesto, kakor pravi Justinijanov zakon: "Storimo po zaključkih štirih cerkvenih zborov, da bo sveti oče starega Rima prvi škof, a nadškof v Carigradu, ki je novi Rim, naj bo drugi." Na to boste rekli: "Klanjam se torej papeškemu vrhovništvu!"

Toda, častiti bratje, ne sklepajte prehitro, ker ima Justinijanov zakon ta-le nadpis: O vrsti mest patrijarhov. Tu je ustanovljeno samo prvenstvo, ni pa ob enem tudi oblast vrhovne uprave. Na primer, če bi se vsi italijanski škofje zbrali v Florenci na zboru, naj ima prvenstvo škof iz Florence, kakor na vzhodu carigradski patrijarh, na Angleškem pa nadškof Kanterberijski; iz tega prvenstva ne more nihče od teh izvajati vrhovno moč nad svojimi tovariši. Važnost rimskih škofov ne izhaja iz božjega pooblastila, temveč iz važnosti samega mesta, v katerem so stanovali. Gospod Darlog nima večje časti kot nadškof avignonski, toda zato mu daje ugled Pariz, tega pa ne bi imel, če bi imel svojo palačo na Ronu mesto na obali Sene. Isto velja v državnem in političnem oziru. Prefekt Florence ni močnejši kot kateri drugi, toda v državnem in političnem oziru ima večjo važnost.

Že v prvih stoletjih, sem rekel, si je prizadeval rimski patrijarh isti ugled, kakor rimski, na cerkvenem zboru, ki ga je izdal cesar Teodozij II., da ima carigradski patrijarh isti ugled, kakor rimski, na cerkvenem zboru v Kalcedonu pa so škofa starega in novega Rima tudi v cerkvenem oziru napravili enaka.

(Dalje prihodnje)

se je v majhni vasi pri mestu Kozlovu, kjer je od svojega sedemnajstega leta delal kot uradnik na železnici. V prirodoslovju je bil takorekoč samouk. In ko se je pojavil s svojimi znanstvenimi raziskovanji, so se priznani "učenjaki" spraševali, od kod in kaj je ta človek. V času, ko so cenili vrednost človeka po starem imenu in zvočnih naslovih, ni bilo čudno, da je ta mlad predrzen kmečki fant na vsakem koraku zadel ob zapreke pri svojem delu in ob posmeh "visoke družbe". Toda Mičurin se ni ustrašil niti nerazumevanja niti posmeha niti neuspehov, ki so v prvem času spremljali njegove poskuse.

V čem pa so obstajali njegovi poskusi? Mičurin, ki je od zgodnje mladosti ljubil naravo in delal v njej, je videl zaostalost poljedelstva v Rusiji. Posebno se je zanimal za sadjarstvo. Sklenil je storiti, kar je v njegovih močeh, za izboljšanje te gospodarske panoge v svoji domovini. Delo se je moral razvijati v dveh smereh: izboljšati je bilo treba vrste sadja in omogočiti njihovo razširjenje iz južnih pokrajin čim dlje na sever. Naloga je bila težka in mnogim se je zdela njena izvedba nemogoča. Ne tako Mičurinu; njemu ni bilo nič nemogoče. Zagrizeno se je vrgel na delo. Še kot železniški uradnik v Kozlovu je leta 1888 ustanovil svoj majhen sadovnjak, kjer je pričel poskušati, da bi ustvaril nove, plemenitejše vrste sadja, ki bi morale biti predvsem odporne proti mrazu. Cilj mu je bil, napraviti tako sadje, ki ne bo uspevalo le v srednji Rusiji, ampak tudi v Sibiriji, na višinah Urala, na hladnem Daljnem Vzhodu. Te vrste bi morale biti tudi odporne proti boleznim in napadom škodljivcev.

Dolga leta je Mičurin poskušal brez uspeha. Razen njega samega ni nihče verjel, da se mu bodo kdaj uresničile sanje, da bo kdaj "preseil jug na sever", kakor je govoril. Toda delal je neutrudno. In končno je dočel uspeh.

Vedel je, da lahko dobi nove vrste sadja s križanjem že znanih vrst in s skrbno gojitvijo mladih drevesc. Po dolgotrajnem delu je ugotovil, da je za spreminjanje najbolj uporabiti mlado rastlino, ki je zrastle neposredno iz semena. Taka rastlina je najmanj odporna proti

zunanjim vplivom. Teorija, ki je bila tedaj v veljavi, je sicer trdila, da so drevesca, zrastle direktno iz semena, divja in popolnoma nekoristna. Mičurin pa je dokazal, da ta teorija ne drži. S skrbno nego lahko tudi tako drevo rodi dober sad.

Pa še druge stare priznane teorije je Mičurin ovrgel s svojimi praktičnim delom. Tedanji naravoslovci so n. pr. dokazovali, da je mogoče križanje samo med sadnimi vrstami, ki so si zelo blizu v sorodu. Mičurinu pa se je posrečilo uspešno križati zelo različne sadne vrste. Pri tem ni računal na srečen slučaj, kakor se je to dogajalo prej, ampak je točno določal pare rastlin, katere je hotel križati, in jih skrbno gojil. V nekaterih primerih je moral najprej eno vrsto cepiti na drugo, ker drugače križanje z oplojevanjem, tako imenovana hibridizacija, ne bi bilo mogoče. Tako pa sta se rastlini toliko približali, da je postala hibridizacija uspešna.

Zakaj pa je bilo Mičurinu na tem, da bi križal čimbolj oddaljene sadne vrste? Zato ker je ugotovil, da je treba najprej omajati trdnost starih lastnosti, ki jih križanec podeduje od obeh roditeljev, potem je šele mogoče vzgajati nove. To pa se najbolje doseže s križanjem manj sorodnih vrst. Mičurin je tudi ugotovil, da je treba uporabljati za hibridizacijo mlada drevesa. Samo če hočemo, da bi pri novo dobljeni rastlini prevladale lastnosti enega izmed roditeljev, tedaj mora biti to drevo starejše in po možnosti iz kraja, kjer se poskus izvaja. Vpliv roditelja na potomstvo je v mnogem odvisen tudi od tega, ali živi drevo, ki je uporabljeno za križanje, na lastni korenini, ali je bilo cepljeno na drugo. Sploh je Mičurin posvečal veliko pozornost pogojem, pod katerimi so rastle drevesca, ki jih je uporabljal za križanje. Ko je n. pr. pri križanju med vladimirsko in samarsko višnjo hotel okrepiti vpliv vladimirske, je dal pripeljati zemljo iz okolice mesta Vladimirova. Vanjo je posadil drevesce in uspeh ni izostal.

Mičurin je določil točna pravila, kako je treba mlado drevo hraniti, da bi dobilo železne lastnosti. Odkril pa je še eno močno sredstvo za to: uporabo tako imenovanih "mentorjev" — vzgojiteljev. Vzgojitelji so starejša drevesa, ki vplivajo na mlade križance in jim zapuščajo nekatere svoje lastnosti. Pri križanju neke plemenite krmilne vrste jabolka z odporno kitajsko vrsto so se križanci nagibali bolj h krmilski, ki ne prenaša mraza. Da bi se temu izognili, je Mičurin v krošnjo mladega drevesa vcepil vejice starejših kitajskih jablan. Te vejice so rastle tako nekaj let in s svojim vplivom "vzgajale" drevesce. In res je po nekaj letih lahko "mentorja" odstranil, ker je križanec sprejel dovolj njegovih lastnosti.

Naj navedemo še en primer izredno uspešnega križanja, ki ga je izvedel Mičurin. V njegovem sadovnjaku je rasla stepska višnja, ki je v teh krajih zelo razširjena. Poleg nje pa je imel Mičurin v sadovnjaku plemenito japonsko višnjo, katere sicer ti kraji ne poznajo. Obe vrsti nista zelo različni le po zunanjem videzu, ampak tudi po zemljepisnih in podnebnih pogojih, pod katerimi sta se razvili. Mičurin pa je sklenil križati te dve tako različni vrsti. Čvet čisto mlade stepske višnje je oplojil s prahom japonske višnje. V tako nenavadni zvezi nastalo seme je dozorelo in znanstvenik ga je posadil. Križanec, ki je zrasel iz njega, je bil edinstven na svetu; bil je sad tako številnih in različnih vplivov obeh roditeljev, da je bil prav za prav praktično prost njunegega vpliva. Drevesce je lepo napredovalo in Mičurin ga je gojil

s posebno ljubeznijo. Točno mu je določil način hranjenja in mu izbral "mentorja" — češnjo. Križanec med japonsko in stepsko višnjo je pričel rasti skupno s svojim "mentorjem"; cepljen je bil na češnjo in se je hranil z njenimi koreninami.

Tako je nastalo novo bitje v svetu sadnih dreves. Na zunaj ni bilo prav nič več podobno niti materi — stepski višnji niti očetu — japonski višnji. Najbolj je bilo podobno svoji hraniteljici — češnji; njegovo listje je postalo tako, kot ga ima češnja. Imelo pa je vse lastnosti, ki jih je želel njegov tvoritelj.

Če bi hoteli omeniti vse velike Mičurinove uspehe, ne bi tako kmalu končali. Brez števila jih je samo v sadjarstvu; vendar pa sadjarstvo ni bilo edina panoga, v kateri je Mičurin izvajal svoje poskuse in spreminjal rastline. Njegovo delo je lilija, ki diši kot vijolica, južna vrtnica, ki raste v hladnem podnebnju Srednje Rusije, jabolko, ki ima obliko hruške, in še mnogo, mnogo drugih novih vrst. Z neutrudnim delom je Mičurin res zanesel "jug na sever". Na polarnih postajah v Sibiriji gojijo sedaj jabolka, o katerih še pred kratkim v teh krajih niso mogli niti sanjati. V najsevernejših naseljih rastejo paradizniki in vsa mogoča zelenjava, tako potrebna prebivalstvu, a tem ljudem še pred kratkim popolnoma neznana. Seveda vse to ni neposredna zasluga Ivana Vladimiroviča Mičurina, ampak tudi njegovih številnih učencev, ki so delo nadaljevali po smrti svojega učitelja. Po dolgih letih, letih borbe proti reakcionarni okolici se je namreč velikemu znanstveniku le posrečilo priti nemočno z delom, brez skrbi za obstanek. To se je zgodilo po veliki Oktobrski revoluciji, ko je vzel oblast delovno ljudstvo, ki je spoznalo pomen Mičurinovih odkritij za svoje narodno gospodarstvo. Voditelji upora proti reakcionarni oblasti so se med najhujšimi borbami našli čas, da so se pozanimali za znanstvenika in mu nudili vse mogoče olajšave pri delu. Mičurin sam pa je tudi takoj spoznal pomen revolucije in se ji je kot napreden človek in dosleden materialist takoj priključil. Drugi dan po vzpostavitvi sovjetske oblasti v njegovem kraju je izjavil: "Hočem delati za novo oblast." In res je takoj stavil vse svoje sile, znanje in izkušnje na razpolago novi oblasti, da bi čim bolj koristil vsemu ljudstvu. Kaj pa je storila nova oblast za njegovo delo? Kmalu po revoluciji ga je obiskal eden izmed najvišjih voditeljev sovjetske države, Kalinin, ki se je osebno zanimal za pogoje, pod katerimi Mičurin dela, in za potrebe, ki jih ima. Država je v bližini Kozlova zgradila pravo majhno znanstveno naselje z vsemi potrebami napravami in laboratoriji. V tem naselju so delali Mičurin in njegovi sodelavci in učenci.

katerih je bilo vsak dan več. Sedaj se je delo seveda lahko mnogo hitreje in uspešneje razvijalo. Razen tega je bilo Mičurinu večkrat na viden način izraženo tudi priznanje za dosežene uspehe. Najvidnejši dokaz, kako sovjetska oblast ceni napore svojih znanstvenikov, je bilo to, da so mesteca Kozlov, kjer je Mičurin pričel svoje delo, imenovali po njem — Mičurinsk. To mestece je sedaj postalo središče vsega znanstvenega dela na področju sadjarstva v Sovjetski zvezi. Tam delajo mnogi Mičurinovi učenci, Čerenko, Oloničenko, Tihonov, Jakovljevi in drugi. Med njimi sta dva svetovno znana učenjaka Cicin in Lisenko, o katerih je bilo tudi pri nas že mnogo govora. Mičurinovo delo se tako ni končalo z njegovo smrtjo, ampak se nadaljuje tudi sedaj in daje vedno večje in lepše uspehe.

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7, št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 44. (Se vrti med 10 in 11 točk razlike.)

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15½; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

KONGRESNIK YOUNG PROTI PREISKAVI O DOHODKIH

WASHINGTON, 20. dec. — Ohijski kongresnik at large Stephen Young je danes izjavil, da bo vladni Statistični urad moral podati dobre razloge za nameravano preiskavo glede dohodkov ameriških družin, ki je namerava izvesti prihodnje leto. Young je prvi demokrat, ki se je zoperstavil preiskavi, katerih cilj je, da se natančno ugotovi, koliko je posameznikov, ki imajo manj od \$10.000 dohodkov na leto.

Naročajte, širite in citajte "Enakopravnost!"

Kuhinjski kabineti

VISOKI IN NIZKI, IZ KOVINE
 PO POSEBNO NIZKI CENI

\$10.95 in naprej

Imamo jih veliko zalogo vsakovrstnih s predali, policami, itd.

STAKICH FURNITURE CO.

Kakovost po nizki ceni — Lahki pogoji

James D. Stakich

Ivanhoe 8288

16305 Waterloo Road

IMAMO ODPRTO DO 9. ZV. DO KONCA LETA

Nilja Ehrenburg:

VIHRA

Prinašamo v prevodu odlomek iz romana Nilje Ehrenburga z naslovom "Vihra." Roman govori o inteligenci med drugo svetovno vojno. V njem slika Ehrenburg ruskega kakor francoskega in nemškega inteligenta, in to s tolikšno dognanostjo, natančnostjo in prepričljivostjo, da je dosegel že sedaj s svojim delom velik uspeh. Pričujoč odlomek naj nam pokaže ne samo prve tri vrline Ehrenburgovega dela, temveč tudi vso sočnost slova, ki je zanj značilna.

*
"Kje nameravate večerjati, gospod Schirke?" je vprašal Berthy.

"Doma. Saj so časi taki, da je vsaka ura, ki jo preživim med svojimi dragocena. Saj sem vam že rekel, da je moja žena že dva meseca tu."

"Upam, da je Pariz gospe všeč?"

Sedela sta pri "Zlatem kapunu." Pred vojno je bila to preprosta restavracija, ki so jo obiskovali uradniki bližnje banke. Zdaj pa je bilo težko vanj podreti: najnovejši ljubitelji dobre jedi — verizniki, dobičkarji, majhni žurnalisti v službi Nemcev, igralci iz varietejev — so se poniževali in prosjčili, da bi se jim rezervirala miza. Pravili so, da je lastnik restavracije v zvezi z gestapom, zaradi česar se je mogel tu obdržati, česar ni kjer drugod ni bilo. Vendar so se Nemci tu redkokdaj pokazali, in tudi to je pripomoglo, da se je podjetju ugled večal: tisti, ki so z Nemci sodelovali — so pa vendar rajši brez njih obedovali.

Berthy je izbral to restavracijo, ker je vedel, da ima Schirke rad dobro kuhinjo. Pričakoval je, da bo razgovor neprijeten, a dober obed in steklenica starega vina marsikdaj premagata take težave. Berthy že dolgo ni več mislil na Schirkejevo neutesa no surovost, ki je bila Madojo tako razburila. Marsikaj se je bilo tačas spremenilo, vojna na vzhodu pa je položaj razčistila. Večkrat je srečaval Schirkeja in pričel čutiti spoštovanje do njega. Dosti resnih Nemcev lahko srečuješ, ki se razumejo na

Jugoslovanska vojska osvoboja Koroško

"Pa dajmo mlinarsko postrv, ko pravite, da je tako slastna. Kapuna tudi, seveda. Pate de Perigort... Imate Meursault 1921? To je odlično... Pa Chateaufort, ki so ga nam zadnjič ponudili."

"Torej pričnate razumeti. Napoleonove težave?" je mimogrede rekel Berthy v napol šaljivem tonu, da bi omilil zlobo svojega vprašanja.

Schirke, ki je ravnokar stiskal košček limone, ni takoj odgovoril.

Požrl je ostrigo, popil požirek Meursaulta, pa se zasmejal: "Da, če že hočete... Včeraj sem se spet lotil spominov von Zuckowa — res je podobnost tu. Med vsemi ruskimi generali spoštujem samo enega: generala Zimo. Če je moč naše armade še tako velika, narava je le narava. Ne smemo niti pomanjševati, niti pretirati pomena zaustavitve, ki smo jo doživeli. Brez dvoma izgubimo pol leta. Če časopisi prikazujejo skoraj kot zmago, pa č precenjujejo lahkovernost bralcev. Vendar bi bilo smešno, predati se pesimizmu. Poznate pesem: "Po decembru pride maj..." Spomladi bomo prešli spet v ofenzivo. Pred sabo imamo nekaj mesecev, da se pripravimo, kakor treba. Poleti bomo igro do konca doigrali."

"Dobro sodi", je premišljal Berthy. "Saj moraš biti neumen, če hočeš že priznati, zmago Rusov. Dogodki pred Moskvijo so res zapustili ogromen vtis: prvi nemški neuspeh. Ven-

dar nikakor ne moremo dvomiti, v končni izid — Rdeči so dobili samo odgovitev." Odgovoril pa je, v želji, da bi podčrtal neuspeh Nemcev.

"Tako zelo gotovi ste prihodnjega poletja, gospod Schirke? Jaz nisem nemški bralec in ne grešim s preveliko lahkovernostjo. Po mojem nimate prav, če mislite, da je edino mraz vsega kriv? Z druge strani tudi Napoleona ni samo mraz pogubil: on ni računal s fanatizmom

Veselo božične praznike in srečno, zdravo novo leto voščim in želim vsem mojim dobrotnikom-cam, prijateljem-cam, znancem-kam in sorodnikom-cam.

MARY BRADAČ
1200 Norwood Rd.

ruskih mušikov. Recimo, da je v decembru mraz vse odločil; vi ste se pa že v novembru obotavljali."

Mislil je, da se bo Schirke razjezil in se pripravil na diskusijo. A Schirke je samo pogoltnil zadnjo ostrigo in rekel: "Prav imate, ruski fanatizem igra pomembno vlogo. Oni so bili tako vzgojeni... Ves svet zdaj vidi nevarnost, ki jo je

(Dalje na 4. strani)

Vsem najinim sorodnikom, prijateljem in znancem širom Amerike želimo vesele božične praznike ter srečno, zdravo in vesele novo leto!

Mr. in Mrs. Anton
in Josephine Bojanc
6223 Glass Ave.

Shoes LIKE Trees TOO

Keep your shoes in shape with trees Shoe Repair Gives Extra Wear

Slovenski čevljarji v st. clairski okolici

ZELIJO

PRAV VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE VSEM SVOJIM OBISKOVALCEM IN PRIJATELJEM!

Naše delo je poznano radi svoje kvalitete.

Pri nas je popravljanje čevljev resnična umetnost.

SE PRIPOROČAMO V NAKLONJENOST

FRANK URANKAR
7226 ST. CLAIR AVE.

RUDOLP KOZAN
6506 ST. CLAIR AVE.

FRANK LONGAR
6630 ST. CLAIR AVE.

FOR THE FINEST Christmas Gift OF ALL!

Domestic SEWMACHINE

REMEMBER! TRADE IN YOUR OLD MACHINE

FREE BOOK

Tells How to Save on Sewing—101 Ways to Save on Your Sewing Machine. Get your copy today.

Easy terms on this thrilling Christmas gift—a genuine Domestic in a console to blend with mahogany or walnut furniture.

- ★ Forward and reverse, to tack seams
- ★ Hinge foot, to stitch over pins
- ★ Stitch regulators—built-in darning
- ★ Full Domestic Guarantee

Kaj je lepšega za božično darilo kot krasen nov šivalni stroj za ženo, mater ali zaročenko?

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6202 St. Clair Ave.
JOHN SÜSNIK

Sistematično hranjenje po načrtu

Osnujte načrt in hranite

PRIHRANKI NEKAJ STEJEJO SAMO TAKRAT, KO SE PODVZAME KORAK ZA SISTEMATIČNO HRANJENJE, NE PA TEDAJ, KO KDO SANJARI, DA PRIČNE HRANITI Z JUTRIŠNIM DNEM.

Podvizajte se danes -- Pričnite z vlogo

Pričnite hraniti danes, potem pa sistematično, tako redno kot prejimate zaslužek, vse na vašo vlogo. Samim sebi in svojem boste preskrbeli sekuriteto in prav gotovo boste dobro preskrbljeni za vsako nujnost ali potrebo.

Vloge do \$5,000.00 so zavarovane po vladi

VLOGE, NAPRAVLJENE NA ALI PRED 10. JANUARJEM 1950, DOBIJO OBRESTI OD 1. JANUARJA 1950.

ST. CLAIR SAVINGS & LOAN COMPANY
HRANILNA INSTITUCIJA

6235 St. Clair Ave. Henderson 5670

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE. ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

CHRISTMAS CHEER

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem!

AUGUST F. SVETEK

POGREBNI ZAVOD

478 EAST 152nd ST. CLEVELAND, OHIO

MIŠKO KRANJEC OS ŽIVLJENJA ROMAN

LETA GREDO, LJUDI PA NI
(Nadaljevanje)

In tudi Tineku je šlo. Držal se je za ročice pri plugu in šepal po brazdi vdiljen. Potlej je uporabljaj motiko, kadar je bilo treba, in z rezila odstranjeval ostarele tikvinje in travo. Vse zelo spretno. To je bila prva brazda, ki jo je fant vrezal. Ana se je postavila na konec in gledala po brazdi. Nič ni rekla. A tudi oče se je postavil za njo in gledal: brazda je bila dokaj ravna, nikakor pa ne tako vijugasta, kakor njegova prva. Druga bo že

popravljala na koncih. Vdala se je, to je jasno. Tinek bo oral, ona pa z motiko in drugo.

Oče pa je ta čas močno kadil, neprestano si je popravljaj tobak v pipi in prižigal na novo. Nekaj ga je motilo pri vsem.

Kaj je bilo, ni vedel.

"Daj no meni, da eno izorjem," je naposled rekel, ko je fant oral že dalj časa in se je docela privadil.

"No," je rekel fant, "pa poskusite" in se je hotel sam medtem oddahnniti. Bil je utrujen. Te brazde so ga zmučile. Ni bil vaje.

Oče je spravil pipo v žep, rekel: Bog pomagaj, potlej pa prijel za ročice. "Dobro priganjaj," je velel Veroniki, kakor bi hotel s tem opozoriti, da bo ona kriva, ako ne bo vse v redu.

Prvo leto je bilo, ko so dobili zemljo: prišel je na polje in tudi poizkusil. Laki je stal na vratnicah in Matija je bil poleg.

njim, da bi ga tako naravnal, toda sredi postati je opazil, da je boljše plug rahlo držati in ga tako naravnati. Ni tako nagajiv, temveč gre lepše in se prijetneje zajeda v zemljo. Ko je ujel skrivnost in uvidel, da je dobra, ker plug ni več hodil tako svoja pota, se je je razveselil, kakor se otrok razveseli kakšne malenkosti.

To je torej vsa skrivnost, si je dejal zadovoljen. To bi mi bili lahko povedali, pa niso hoteli, samo naj se mučim in poizkušam. Vsi so tako delali z mano in vendar bi kdo lahko rekel: Narahlo ga držite. Jaz pa sem se mučil, ga držal in naravnal, kakor bi sam oral, morda sem celo živino mučil, ker sem jo zadrževal. Samo ta skrivnost je pri oranju? In ni si mogel kaj, da si ne bi na onem koncu na vratnicah prižgal pipo nad tem uspehom in drugo brazdo je rezal s pipo v ustih in prav malo-

bo. Saj je tako vseeno, kdo bi na to gledal. A ta druga je docela v redu, k tej tudi Matija ne bi imel kaj reči." Toda zdaj ni predal Tineku pluga, temveč mu rekel, naj pomaga Ani. Fant je res prijel za motiko.

Marko je hotel sam orati. Ko je že sprevidel to skrivnost oranja, se hoče zdaj sam izkazati. Hodil je za plugom kakor neumen. Čutil je, kako se mu na čelu nabira polt, brisal ga je z rokavom, ali vendar mu je bilo vroče. Topel jug je vel prek njiv in mu nekoliko sušil vroče čelo, a sonce je dovolj prijetno priklopalo, da se mu je vselej znova orosilo.

(Dalje prihodnjič)

JOIN THE OPPORTUNITY DRIVE

INVEST IN U.S. SAVINGS BONDS

VIHRA

(Nadaljevanje s 3. strani)
predstavljala Rusija. Mislite, da
boljševizem samo nam grozi?
... Tu se igra vse na eno kar-
to: Ali jih uničimo, ali pa pri-
dejo komunisti. Potem ne bo
več za nas takihle postrvi. —
Vštric bova visela na dveh vi-
slicah, gospod Berthy."

Berthy se je nasmehnil:
Schirke je imel hudo prav, da je
razgovor tako zaokrenil! Kaj-
pak — hotel ga je prestrašiti z
rdečo nevarnostjo. Ne da bi dal
Schirkeju še do besede, je sam
prešel v napad:

"Nemčija zdaj potrebuje so-
delovanje. In tačas nas hoče
na vsak način odriniti. Saj niti
ne govorim o pomanjkanju tak-
ta pri teh rdečih lepakih s čr-
nim robom... Francozi ne ra-
zumejo in ne bodo nikdar razu-
meli sistema talcev. Ne vem,
kaj je kaj neumno — streljati
otroke, kakor je mladi Moquet,
ali pa to slovesno sporočati
Francozem? Rekel sem vam, da
lahko jamočim za red v svojih
tovarnah. Vaši ljudje od gesta-
pa pa govorijo o sabotaži in de-
lajo celega vruga iz tega. De-
lavcev mi manjka — vi jih zadr-
žujete v ujetniških taboriščih.
Najemam nove ljudi. Razumlj-
vo je potem, da nastanejo ško-

de. Ravno zdaj mi je nek Alžir-
ec pokvaril stroj. To je malen-
kost... Kakšen smisel ima, iz
tega ta hrup napraviti? Vzneje-
voljili mi boste še delavce. Go-
voril sem z vašimi avtoritetami,
odgovore mi, da se "izogibi-
ljem". Če hočete imeti kamione,
me pustite pri miru... Poisku-
site ta Chateaufort, to je iz-
redno uspel letnik."

Schirke si je splaknil usta z
vinom in zardel od ugodja.

"Izredno uspel! Ronska vina
sploh obožujem, ker ti dajo ne-
ko toploto, v njih čutiš južno
sonce. Po krivem se jezite, ge-
stapo je gestapo, vse policije na
svetu so dale, delajo in bodo
še delale neumnosti. Toda če
francozi industrija ne bodo
hoteli z nami sodelovati, bodo
izgubili. Izgubili bodo na vsak
način. Ko bomo zmagali, se bo-
mo spomnili tistih, ki so čakali.
In vzemimo najslabše — zmago
Rdečih. Mislite da ne poznam
čustev, ki jih Francozi goje, na-
sproti vam. Jaz sem samo skro-
men človek, nisem Abetz, niti
general, niti član gestapa — pa
vendar občutim sam ta čustva.
Predstavijo me igralci — in ona
tako zbeži, kot bi dobila živčni
krč... Tovarniški direktor iz
vašega poznanstva — recimo

gospod X. — mi pravi, da bo šel
na deželo in redil kunce. Pro-
sim pogledajte okrog nas. Jedo,
pijo, smejo se. Po naši zaslugi
so docela srečni. Naj le posku-
sijo takole kositi v Londonu ali
Moskvi! Pa jih vprašajte. Od-
govorili vam bodo, da so srečni
— kljub nam. Tu me ne po-
znajo in ti gospodje črnoborzi-
janci so srečni, da lahko pojedjo
svojega kapuna ne da bi videli
švaba pred sabo... Dovolj sem
živel, da znam razumeti in od-
puščati. Vendar — ali je takšen
gospod X. pomislil, kaj ga ča-
ka, če bi nemška armada odsto-
pala? On sanja o letu 1918, o
Chlemenceauju o aluminacijah
v Versaillesu. Toda če smo mi
premagani, potem pridejo Ko-
zaki, pride diktatura proletari-
jata."

Berthy ga je veselo poslušal:
"X. — to sem jaz, to se pravi,
da igram dvojno igro. Kako bo
neki pel, ko mu bom rekel, da
vsi nasprotniki Nemcev niso
edinole komunisti..."

"Rusija je izčrpana in to za-
dolgo. Tudi če boste premaga-
ni, boljševiki ne predstavljajo
nevarnosti, ne bodo šli izven
svojih meja. Nimate prav, da
skočite le o vzhodu govorite. Do-
sti Francozov gleda na oni breg."

NAPRODAJ IMAMO 4 PSE
"cocker spaniel" pasme, osem
tednov stari, črne barve; "pedi-
greed," imamo papirje. Pokličite
RE 1162.

ALI KAŠLJATE?
Pri nas imamo izborni zdravilo,
da vam ustavi kašelj in prehlad.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611
RABLJENO POHIŠTVO
ki je še v dobrem stanju, bi rada
kupila po nizki ceni družina z
dvema otrokoma.
Kdor ima naj pokliče
HE 5311

EUCLID POULTRY
549 EAST 185 ST., KE 8187 Jerry Petkovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo
naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ
POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko
nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

RAZPIS DELNIŠKE SEJE
V nedeljo, 29. januarja 1950
SE VRŠI
redna delničarska seja
korporacije Slovenskega doma
NA 15810 HOLMES AVE.
ob 1:30 uri popoldne.
To obvestilo je smatrati za uradni poziv vsem
društvom in posameznim delničarjem.
FRANK WALTER, tajnik

Vesele božične praznike in srečno novo
leto iskreno želimo vsem našim
odjemalcem in prijateljem!
Lakeland Realty Co.
REAL ESTATE BUSINESS BROKERS GENERAL INSURANCE
15604 WATERLOO RD. Kenmore 6681
John Rožance - Chas. W. Schaefer, lastnika
Edw. J. Rožance - Edwin A. Baraga, pomožna prodajalca
POSTREŽBA TOČNA IN ZANESLJIVA

Vesele božične praznike in sreče in radosti polno novo
leto želiva vsem odjemalcem in prijateljem!
NORTHEAST APPLIANCE & FURNITURE
JERRY IN GENEVIEVE BOHINC, lastnika
22530 LAKE SHORE BLVD. RE 2303
Najlepša hvala vsem za naklonjenost v preteklosti in se
toplo priporočamo v bodoče!

Amerika je vstopila v vojno in
amerikanski viri so ogromni. Ne
vem, kdo je ta X., o katerem
govorite; vzamem ga le kot pri-
mer: zakaj naj bi se bal ameri-
kanske zmage? Mogel bo delati
in živeti kakor pred vojno. Nič
čudnega, če so mu dolarji ljubši
od rubljev, — celo ljubši od
mark..."

Schirke se je naslanjal z go-
moljkovo pasteto. Ni kaj reči:
Berthy je močan nasprotnik. To
se pravi, da bi mogel igrati na
zavezniško karto... Zanimi-
vo: Le kako bi se vedel — ne v
"Zlatem kapunu" — v Fochevi
aveniji, ko bi ga kdaj pravi ge-
stapo zasliševal?... Pa ga ne
moremo, treba je dobro mane-
virati.

"Amerikanci in Angleži", je
rekel Schirke, "so tudi zaintere-
sirani na tem, da bi Rusi doži-
veli polom. Rusom pošiljajo so-
žalne brzojave, upajo pa, da jih
bomo uničili... Zda bi bilo
svet mogoče razdeliti. Lahko se
sporazumete z Messerschmit-
tom, lahko s Fordom — ne pa
z boljševiki. Ne prosim vas, da
bi kazali solidarnosti z Reichom.
Vi ste Francoz, vi imate svoje

Zavarovalnina
proti ognju in nevihti in
avtomobilskimi nezgodami
ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO
SE PRIPOROČA
DANIEL STAKICH
AGENTURA
15813 WATERLOO RD.
KE 1934

lastne interese. Nekaj drugega
od vas pričakujem: pomoč za
našo vojno na Vzhodu. Tam mi
branim tudi gospoda X...
Odkrito povejte, ne med štirimi
očmi, ampak v tisku, da je ko-
munizem glavni sovražnik Fran-
cije. Zadovoljni bomo."

Mesec preje je Schirke za-
hteval, da se Berthy izrazi za
tesnejše sodelovanje in izjavi,
da bo podpiral nemško zmago.
Ta čas je bil postal bolj skro-
men: treba se je bilo boriti v
ozadju. Berthy se je nasmehnil
in mislil: kakor pred Moskvo.

Pretehtaval je predlog. Ali
naj ga sprejmejo? Komunizem
(Dalje na 6. strani)

Matej Bor:

NJEGOV OČKA

Grem po cesti, pa fantiček
skuštrani me ustavi.
— Tam je pa moj očka, veste!
mi skrivnostno pravi.

Pa pogleda me proseče:
— Pojdiva k očetu.
Veste, takega človeka,
mislim, ni na svetu.

— E, če je tako, pa greva!
se za njim napotim.
— Boste videli, tovariš,
da se nič ne motim.

In ko stopiva tja v hišo,
oče ves začuden
izza mize, kjer je brusil
nekaj sključen, truden,

vstane in osorno
naju si ogleda.
— Koga si pa spet pripeljal,
ti nesrečna zmeda!

— Kaj bi se jezili, oče,
saj ste vi dejali,
da bo dobro, kadar bodo
vas ljudje spoznali.

— Eh, se mi nasmehne oče,
nič ne verjemite!
Sin pa vztraja: Oče, dajte,
dajte, pokažite!

— Boš! in bi zaropotalo
malemu po buči,
da se ni izmaknil: Oče,
saj vem, kje so ključ!

In potem sta se lovila
v hiši in po vrti.
dokler mali ni pritekel:
— Tule so načrti!

— Veste, oče bo izdelal
takega rogača,
kigaral bo sam, kjer tucat
mož se zdaj obrača.

Ko sem drugič šel tam mimo,
mali informator
ustavi me ponosno: Oče
je postal — novatar.

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želimo vsem odjemalcem
in prijateljem!

BRODNICK BROS. APPLIANCES & FURNITURE

IMAMO POPOLNO ZALOGO NARODNO
OGLAŠEVANIH IZDELKOV:

POHISTVA ZA SPALNICE—modernih in raznih stilov
POHISTVA ZA SPREJEMNICE—modernih in raznih stilov
POHISTVA ZA OBEDNICE—modernih in raznih stilov
KUHINSKE OPREME—lesene, iz kroma in plastike
LEDENICE—na plin in elektriko
DOMAČIH FREEZERJEV
LIKALNIKOV
SIVALNIH STROJEV
YOUNGSTOWN kuhinjskih lijakov in kabinetov
TELEVIZIJSKIH SETOV
RADIJSKIH APARATOV
PRALNIH STROJEV—avtomatičnih
ELEKTRIČNIH ČISTILCEV
PRIBOROV
PREPROG, LINOLEJ
ROASTERJEV
MIXERS
PRAŽILNIKOV
PLOSC

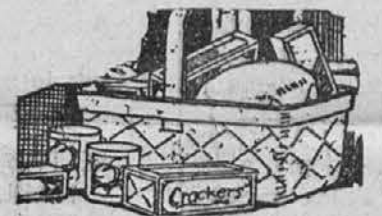
Vse za celi dom po LAHKIH POGOJIH

16013 Waterloo Rd. Tel.: IV 6072

CLEVELAND 10, OHIO

FRANK JOS. BRODNICK—JOHN J. BRODNICK, lastnika

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO
ZELI VSEM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

SHAWNEE AVENUE FOOD MARKET

19300 Shawnee Ave. — IV 6936

Polna zaloga najboljšega svežega mesa, doma soljenega
in prekajenega, kakor šunke, plečeta, klobase in želodce.

VSAKOVRSNA GROCERIJA IN ZELENJAVA

TOČNA POSTREŽBA IN ZMERNE CENE!

Zahvaljujemo se vsem odjemalcem za dosedanje naklo-
njenost in se priporočamo za v bodoče.

Louis Izanc in Joe Novak, lastnika

EUCLID IGNITION SALES & SERVICE

Avtorizirani prodajalci električnih predmetov
DELCO-REMY, AUTO-LITE, CARTER, HOLLY,
STROMBERG

Popravljamo tudi carburatorje in, vršimo druga
avtna popravila.

1062 East 185th St. — IV 2222

RALPH G. BRANOVIČ

Zelimo vsem vesele božične in novoletne praznike!

Vesele božične praznike in srečno
novo leto vam želi

EDWARD J. KOVAČIČ
MESTNI ODBORNIK 23. VARDE
CLEVELAND, OHIO

GOSTILNA

Frank Mihčič Cafe
7114 ST. CLAIR AVE.
Dobro pivo, žganje in prigrizek
ter slastno vino
ENdicott 9359
Odprto od 6. zj. do 2.30 zj.

FRANK in JENNIE HRIBAR
priporočata v obisk svojo
BLUE DINE GOSTILNO
6911 ST. CLAIR AVE.
Vedno dobro pivo, vino in žganje—
ribja pečenka vsak petek, kokošja
večerja vsako soboto.

White House Tavern
1156 E. 71 St., HE 2513
James & Caroline Macerol
Pivo—vino in žganje—Prijazna
postrežba dobra družina

K J CAFE
PAULINE JANS in ROSE KERN
lastnici
5363 ST. CLAIR AVE.
Dobro pivo, vino, žganje in
okusen prigrizek.
Godba vsak petek, soboto in
nedeljo.

GOOD TIME CAFE
9413 ST. CLAIR AVE.
VICTOR in ANKA HOCEVAR
Za kozarec dobre pive, žganja
ali vina in okusen prigrizek, obiš-
čite našo gostilno. Serviramo ko-
košjo pečenko in steak vsaki dan.
Imamo odprto tudi ob nedeljah
popoldne.

HECKER TAVERN
John Sustaršič in Frank Hribar
1194 EAST 71st ST.
ENdicott 9779
pivo, vino in žganje ter okusen
prigrizek.
Odprto do 2:30 zjutraj

Three Corner Cafe
1144 EAST 71st ST.
Frank Baraga in John Levstik,
lastnika
Izvrstno pivo — vino — žganje
in okusen prigrizek.
Pri nas dobite vedno dobro
Se priporočamo

DANICA'S CAFE
Vogel E. 169 St. in Grovewood Ave.
Danica in Joe Hrvatin
Priporočamo se za obisk.
Fine pijača in prijetna družba.

**BISHOP-HIGHLAND
TAVERN**
BISHOP & HIGHLAND RD.
Frank in Mary Kopina, lastnika
Najboljša pijača—pivo, vino in
žganje ter okusen prigrizek.
Dobra družba. Se priporočamo.

GAY INN
Frank in Emily Svigel
6933 ST. CLAIR AVE.
Fino pivo, vino in žganje, ter
okusen prigrizek. — Za prijetno
družbo obiščite nas.

GOSTILNA

**DOBRO PIJAČO IN VESELO
DRUŽBO DOBITE VEDNO PRI
BILL'S BAR**
BILL SIRCA, lastnik
14704 ST. CLAIR AVE.
Pivo, vino, žganje in okusen
prigrizek

FRANCES DRAGAR
GOSTILNA
1401 EAST 55 STREET
vogal Bonna Ave.
Se prijazno priporočam za obisk.
Dobra postrežba, najboljša pivo in
vino ter okusen prigrizek.

**John Sauric—John Lenarsic
CAFE**
7601 ST. CLAIR AVE.
PIVO—VINO—ŽGANJE
Vedno dober prigrizek in
prijazna družba

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

MAX'S AUTO BODY SHOP
1109 E. 61st ST. — UTah 1-3040
Max Zelodec, lastnik.
Nove avte, ki so poškodovani,
popravimo, da zopet izgledajo
kot novi.

**Elyria Auto Repair
and Welding**
Joe Mrhar, lastnik
Towing, Parts, Batteries, Painting
Body Fenders
6815-31 SUPERIOR AVE.
ENdicott 9361
Moderna slovenska popravilnica
Prodajamo tudi nove Willys
avtomobile in truke

**Superior Body &
Paint Co.**
Popravimo ogrožene in fenderje.
Prvovrstno delo.
Frank Cvelbar
6605 ST. CLAIR AVE.—EN 1633

Rich Body Shop
1078 E. 64 St.
HENDERSON 9231
FRANK RICH, lastnik
Se priporočamo za popravilo in
barvanje vašega avtomobila. Delo
točno in dobro.
KUPUJEMO IN PRODAJAMO
RABLJENE AVTE

CVETLIČARNE

SLOVENSKA CVETLIČARNA
Jelenc Florists
15302 WATERLOO RD.
IVanhoe 0193
Imamo še nekaj pravih naglenov in
več vrst vrtnic.

Prežihov Voranc:

KRALJ NA BETAJNOVI V DOBRIJAH

(Nadaljevanje)

V soboto popoldne pa je Očepek padel v razvbito trško gostilno, kjer so že nekaj dni popivali tolstovski kmetje. Ti so se ga zelo razveselili. Luka je moral prisesti in jim pomagati pri sodčju piva, ki so ga ravno nastavili zanj. Očepek je bil prevelik lokalni patriot, da bi se tej solidarnosti odrekel.

To je za "Kralja na Betajnovi" slabo kazalo. Sodnik si nevedel pomagati drugače, kakor da je na vso silo pil z Očepkom. Ravnal se je po pravilu, da bo na ta način za Očepka toliko manj ostalo.

Zvečer je bila generalna vaja. Očepek in sodnik sta sicer nekoliko zamudila, toda prišla sta oba. Toda kaka smola: Očepek je bil samo malo nakajen, sodnik pa popolnoma pijan. Biti smo morali še tiho, ker je bil sodnik Očepkova žrtev. Generalna vaja je še kar potekala.

Sodnika smo potem kar naravnost prosili:

"Do jutri Lukana nikakor ne izpusti iz rok. Drži se ga kakor cvek."

"Če je treba, bodi tudi hud," je nasvetoval Kantor.

To pa je bil napačen nasvet, ki bi lahko vse pokvaril. Zakaj le to je še manjkalo, da bi bil kdo z Očepkom surov. Tega ni prenesel in se je takoj postavil po robu ter se je tudi stepel. Kantor pač ni poznal delavcev.

Sodnik je seveda obljubljal: "Če drugače ne pomaga, se bova pa stepla."

Toda to je bila zame jalova tolažba. Prepričan sem bil, da je z Očepkom že začelo in da bo s predstavo "Kralja na Betajnovi" namesto uspeha prišla polomija.

Drugi dan sem že dopoldne zvedel, da sta Očepek in sodnik že zjutraj izginila iz trga. To je bilo najslabše zame. Dopoldne sem še sam obredel vseh devet gostiln, da bi ga kje odkril, toda zaman, ne duha na sluha ni bilo najhujše, kar se je moglo zgoditi. Tega leta so namreč v okolici Guštanja kmetje napravili najmanj kakih 500 polovnjakov mošta.

Predstava se je imela začeti ob treh popoldne. Davno pred napovedano uro je bila dvorana v sokolski baraki, ki ni bila majhna, nabito polna. Veliko ljudi se je moralo vrniti, ker ni so dobili prostora. Pridregili so le delavci, ampak tudi kmetje od blizu in daleč. Čemur sem se čudil. Kako se je to tako razneslo?

Igralci so bili tudi že dolgo pred tretjo uro zbrani za odrom. Družina je bila nekoliko nervozna, kakor je to že navada. Toda to še ni bilo nič. Vsakemu se je na obrazu poznal strah. Zakaj manjkala sta točno Očepek in sodnik. Kantor je bil čisto prepaden. Francka in Nina sta hodili kakor senci okrog. Maks je stiskal pesti in tako glasno kletel, da so ga slišali v dvorano.

Meni je bilo najbolj sitno zaradi Kantorja, ker je bil iz drugega tabora in nam je hotel pomagati. Zato sem se ga izogibal, toda mož je prevestno vzel svojo nalogo in me je prijel naravnost:

"Kaj če Očepka ne bo? ..."

Nisem mu mogel kaj odgovoriti.

"Igrati moramo. Župnika boš pač ti moral igrati," mi je dejal.

"Kdo bo pa igral sodnika?"

Meni se je bledlo, kajti zdelo se mi je, da so oči vseh tovarišev polne očitkov. Pet minut pred tretjo uro je vse skupaj doseglo svoj višek. Frizer je šminkal za odrom. Mene so že nekajkrat klicali, naj se pripravim za župnika. Prokleti Očepek, ta mi jo je skuhal. Pijanec je pač pijanec, četudi zna Cankarja na pamet.

Minuto po tretji uri se je na stopnicah, ki so vodile v garderobo, zaslišal velikanski hrup.

"Ho, mi smo tukaj, mi bomo igrali župnika," sem slišal hripav, pijan glas. Vsi smo skočili pokonci. To je bil Očepek, to je bil naš župnik. Po glasu in po hoji se je poznalo, da je popolnoma pijan. Takrat se je v govoru zmrmom vikal: "Mi."

Navzlic temu smo se vsi oddahnil in skoraj zakričali od zadovoljstva. Očepek je tu. Očepek je prišel točno ob treh. Moj obraz je bil gotovo zelo ponosen, ko sem strmел v igralce, mogoče preponosen. Torej sem le jaz zmagal.

Medtem se je Očepek pojavil vrhu stopnic. Ta pogled je bil tako obupen, da je bil moj ponos takoj na tleh. Mož je bil popolnoma pijan, njegove oči so bile krvave in pohlepne, njegov obraz strašno bled in grd. Dolgi črni lasje so mu padali po čelu do nosu. Komaj je prišel v hodnik, se je že z glavo zagnal v odrsko steno tako, da jo je skoraj podrli.

Toda to še ni bilo nič. Mnogo huje kakor Očepek je bil nadelan ubogi sodnik, ki se skoraj ni več mogel držati pokonci. Čisto od sotno je buljil vame in hropel:

"Prignal sem ga, jaz sem ga prignal."

Ubogi sodnik. Hotel nam je pripovedovati historijo tega prigona, toda jezik se mu je komaj obračal.

Situacija je bila gotovo obupna, zame, ki sem bil režiser, pa naravnost porazna. Ko bi le teh ljudi bilo malo manj v dvorani. Naj zlodej vzame vso to kulturo sploh in našo delavsko kulturno politiko še posebej. Nikdar več se ne bom mešal v te stvari.

Z Očepkom sploh ni bilo mogoče diskutirati o tem, da bi ga kdo zamenjal na odru. S sodnikom stvar že ni bila tako huda, ker je bil nekoliko manj prevzet in njegova vloga tudi ni bila prehuda.

Predstava se je začela z malo zamudo. Občinstvo je postalo že nervozno; nekateri so čuli hrup na odru in so se pri tem začeli muzati. Spoznali so Očepkov pijani glas.

Jaz bi se bil najrajši pogreznil pod dvorano, ker pa to ni bilo mogoče, sem pustil, da gredo stvari, kakor hočejo. S pridržano sapo sem čakal, kdaj bo moral Očepek na oder. In ko je ta trenutek prišel, sem zaprl oči. Toda kaj je to.

Medtem ko je hodnik prepoln Očepkovih korakov, jih na odru skoraj ni bilo slišati. Tudi glas, ki je odmeval na deskah, je bil skoraj popolnoma spremenjen, čist in gladek, pravi glas župnikov. Tedaj sem si šele upal odpreti oči in jih upreti na oder.

Očepek je bil popolnoma spremenjen. Bil je naravnost eleganten in resničen namestnik božji. Sicer se mu je res nekoliko poznalo, da ga ima malo preveč v glavi, toda to se je tako prijetno skladalo z njegovim glasom, z njegovim celim nastopom, da je bila njegova igra popolna in čisto naravna.

Prokleta baraba, ta Očepek.

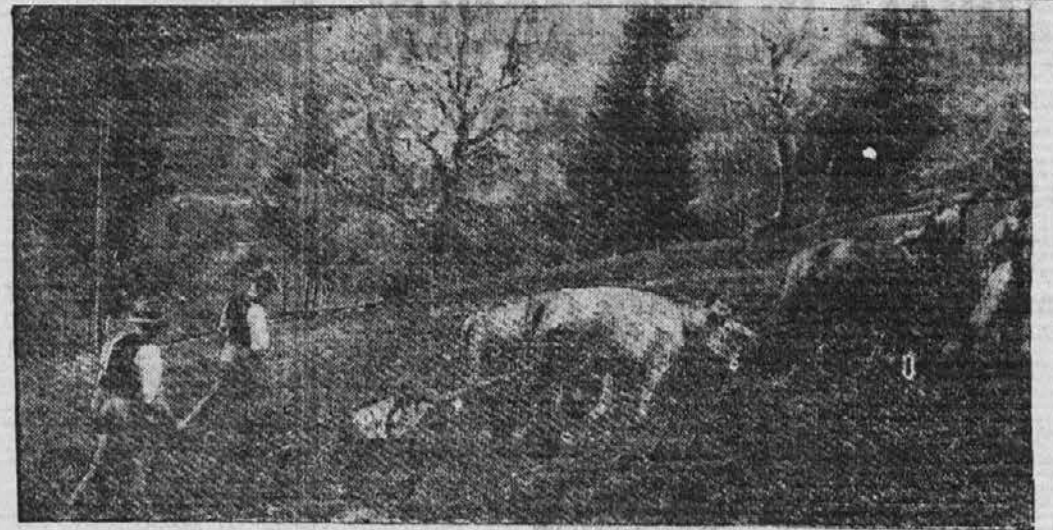
Jaz sem se globoko oddahnil in začel zmagoslavno dihati. Prvo dejanje je izpadlo dobro, glavni junak je bil pa Očepek, ki je vse potegnil za seboj. Dvorana je navdušeno ploskala. Tedaj se ga res ni bilo več bati. S sodnikom se bo že nekako uredilo, tudi če nam pade iz vloge.

Tako je tudi bilo. Očepek je vlogo župnika do kraja igral zelo dobro, skoraj vedno boljše, tako da smo se vsi čudili, dasiravno ni mogel prikriti, da je pijan. Toda njegova pijanost je na odru nekako odstopila od vloge župnika in je ni motila. Prinesla pa je na deske tisto živost in naravnost, ki je podeželskim odrom včasih hudo manjka.

Sodnika smo morali pa zamenjati v zadnjem trenutku. Nekdo drug je skočil na njegovo mesto in ga igral, kolikor je najbolje mogel. Zamenjava se skoraj ni poznala.

Predstava je bila končana in je vse osvojila. Seveda je Kantor s svojim značajem dal predstavi svoj pečat. Ljudstvo je bilo navdušeno in je igralce nekajkrat poklicalo na oder. Očepek je dobil velik šopek.

Po predstavi, ko je občinstvo že začelo zapuščati dvorano, se je Očepek na pol mrtev spustil (Dalje na 6. strani)

Pomlad v gorah

THE DEMSHAR BUILDERS, Inc.

GENERAL CONTRACTORS

882 EAST 140th STREET

Liberty 0700

Prav vesele božične praznike in srečepolno
novo leto želimo vsem!

Zelimo vsem vesele božiče in srečno novo leto!

DR. WILLIAM J. LAUSCHE

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

15621 Waterloo Road, Kenmore 4212

DR. P. B. VIRANT

OPTOMETRIST

PREGLED OČI — PREDPIS OČAL

15621 Waterloo Rd. - IV 6436

v poslopiju North American banke

Zelimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Euclid Race Dairy & Ice Cream Co.

503 EAST 200th ST.

KENmore 0515

VOŠČIMO VAM VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO-NOVO LETO!

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrta in žalostnega srca naznanjam vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je umrl moj ljubljeni, nepozabni soprog

1878

1949

FRANK KASTELEC

Zatisnil je svoje mile oči dne 23. novembra 1949.

Pogreb se je vršil dne 26. novembra iz August F. Svetkovih pogrebnih prostorov v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam po opravljeni zadušnici in pogrebnih obredih na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili v njegov večni dom v hladni grob.

Blagopokojnik je bil doma iz mesta Reke na Primorskem.

V dolžnost si štejem, da se tem potom iskreno zahvalim vsem dragim prijateljem, ki so položili krasne vence cvetja h krsti ljubljene. Ta dokaz vaše ljubezni in vašega spoštovanja do pokojnika nam je bil v veliko tolažbo.

Dalje najlepša hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojnika.

Našo iskreno zahvalo naj sprejmejo vsi oni prijatelji, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugu za spremstvo pri pogrebu.

Hvala vsem, ki so prišli kropiti in se posloviti od njega, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter vsem, ki so ga sprejmiili na njegovi zadnji zemeljski poti na mirodvor.

Mojo zahvalo naj sprejme August F. Svetek za vzorno voden pogreb in najboljšo vsestransko poslugu. Hvala čst. g. Lupek od cerkve Marije Vnebovzete za tolažilne obiske in opravljeno mašo-zadušnico ter za pogrebne obrede.

Srčna hvala pogrebcem-članom Slov. moške zveze, ki so nosili krsto. Hvala tudi sosedom, ki so mi stali na strani v težkih urah.

Končana je Tvoja zemeljska pot, ljubljeni soprog. Odnegli so Te in položili v naročje materi zemlji, kjer spiš večno spanje. Moje oči so pa polne solz in srce polno tuge, vsaj sem izgubila dobrega, zvestega tovariša.

Spominjala se Te bom vedno z ljubeznijo v mojem srcu, dokler bo utripalo.

ZALUJOČA SOPROGA MARY

Cleveland-Collinwood, O., dne 22. decembra 1949

DA BOSTE ZGLEDALA LEPO ZA PRAZNIKE, PRIDITE V NAS LEPOPILNI PARLOR.

FRANCES BEAUTY SALON

825 East 185th St. - KE 6655

v poslopiju La Salle gledališča

Ni treba dogovora v naprej.

**POSEBNOST NA
PERMANENT WAVES - MACHINE ALI
MACHINELESS PERMANENT**

\$5.50 in naprej

COLD WAVES \$7.50 in naprej

EKSPERTNI OPERATORICI
MAE & LOU

ZAHVALA IN PRIPOROČILO!

Spodaj podpisana se iskreno zahvaljuje vsem številnim odjemalcem ter se priporoča tudi za v bodoče in zagotavlja dobro postrežbo.

**ŽELIVA VSEM ODJEMALCEM VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!**

JOHN ZAKRAJŠEK IN EDWARD POGRAIS

1147 Addison Road - EX 1419

LAKE SHORE POULTRY & EGG COMPANY

6717 St. Clair Ave. - EN 5134

Perutnina vseh vrst in najboljše kvalitete.

Ziva ali očiščena perutnina - sveža jajca - zmerne cene.

Želimo vsem veseli božične praznike in srečno novo leto!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO

želita vsem

MR. & MRS. M. BEROS

BEROS STUDIO

6116 St. Clair Ave.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM
IN PRIJATELJEM!

IMAMO VSAKOVRSNO OBUVALO ZA
VSO DRUŽINO.

MILLER BROS. SHOES

6307 St. Clair Ave., UT 1-4353

Vsem veseli božične praznike in
srečno novo leto!

LUSTRIK TOOL CO.

PETER LUSTRIK, lastnik

KRALJ NA BETAJNOVI V DOBRIJAH

(Nadaljevanje s 5. strani)

na stol, ki je stal za odrom. Obraz mu je pokrival znoj, da se je šminka cedila v kapljah po licu. Lasje so bili kakor prilepljeni, oči zaprte, le roki sta mu drgetali na kolenih. To je bil znak, da mož še živi.

Njegovi živci so popustili. Med potekom igre se je držal s skrajnim naporom na meji treznosti. To se je sedaj poznalo. Sedaj je omagal in se prepustil usodi.

Z nekim žganjem smo pa počasi zopet spravili k sebi. Toda bil je zopet pijan kakor takrat, ko je prišel na oder. Njegove velike oči so bledele.

Prijel sem ga za rame in ga stresel. Občutil sem do njega veliko prijateljstvo hvaležnost, ki mu je nisem mogel drugače izraziti.

"Luka, dobro, da si nas rešil," sem mu rekel.

Luka je stresel glavo. Toda ni mogel priti popolnoma k sebi. Zaman je skušal z glavo vreči razlice kodre, ki so mu ga pokrili. Potem me je zgrabila njegova raskava dlan in nato sem slišal tople besede:

"Ker je bilo za nas ... več ... samo za to ..."

Da, verjel sem sedaj njegovi spremembi na odru: premagal in držal se je s skrajnim naporom zato, ker je bilo za nas.

Videl sem Luckmanna, generalnega direktorja, ki je zapuščal dvorano in goreče nekaj pripovedal domačemu ravnatelju.

Nekaj dni pozneje me je domači ravnatelj klical v pisarno in mi rekel z očitkom:

"Zdaj vem, zakaj ste igrali ravno 'Kralja na Betajnovi.'"

To je bilo menda leta 1926.

(Konec)

VIHRA

(Nadaljevanje s 4. strani)

je prav gotovo sovražnik številka 1. To je osnovna resnica. Vprašanje pa je, da vemo kdaj je to treba povedati in komu.

"Gotovo ne občudujem komunistov. Prav tako pa ne občudujem vaših metod. Dovolj je, da se človek nasmehne ali zakašlja, pa že vraga in pol iz tega naredite. Preveč ste zabasani s propagando ... Prav lahko bi sramotil komunizem ... A vi bi se morali povrniti na položaj pred avgustom: nobene kontrole! Drugače ne boste imeli kamionov. Kakšen smisel ima preganjati komunizem, če pa jaz le nisem v stanju, da bi prispeval k zmagi nad Rdečimi?"

Kakšen lopov! — je pomislil Schirke ... Sicer pa ima prav, preveč administracije je pri nas. Gestapo noče računati z vojsko, ne s civilnimi oblastmi. Stupnagel se ne razume z Abetzom in se razburja nad Sauckelom. Poslušajo me, napravijo pa nasprotno od tega, kar rečem. Star nacist sem in vendar nisem več kot kmet na šahovnici ...

Prav, gospod Berthy, vaše želje bom sporočil naprej. Hvala za prijetni večer. Ne vem, zakaj se mi vrti v glavi — morebiti zaradi tega Armagnaca? Ali pa ... (široko se je nasmel) ... Morda zato, ker je gospod X. preveč podjeten?"

Narazen sta šla prijateljsko. Šele ko sta se poslovila, je Berthy prosil Schirkeja, da bi uredil zadevo "Roche starejši".

"Moj tast je čistokrven Francoz: brezskrben, len in sladkosneden ... Tovarna je majhna, a dobro nese. Pa so se vrgli nanjo kot šakali."

Naslednjega dne je prišel Lancier na obisk k Berthyju. Že desetletje je prišel jadikovati:

"Alpere je najpoštenjši človek na svetu, a jaz sem ga že zdavnaj zapustil in ga več ne vidim. In ..."

Berthy je kratko odrezal: "Upam da se bo vse razjasnilo."

Zadržano, ljubeznivo in z na-

smehom kot vedno se je igral s steklenim golobom na pisalni mizi.

Lancier je imel srečo: Prav ta hip je Schirke telefoniral.

"Hvala ... fvaia, in vi? Da slišim. Da ... Kakor pred avgustom. Kdaj jih bodo vzeli? ... To je dokončno ... Prav, sprejel jih bom, pripravljen sem, najboljša oblika bi bil intervju ... Ne, ne, preden ne bo izvedeno ..."

"... Urejeno? Hvala vam. Upam, da vas bom kmalu doma pozdravil ..."

Berthy se je spet lotil goloba. Lancier ni mogel odmakniti oči z njegovih tako finih rok ... To bil model za El Greca: mojster z igračo ...

"Schirke mi je rekel, da je vaša stvar urejena."

Lancier je jecljal izraze hvaležnosti:

"Se enkrat ste me rešili ... Toliko vam dolgujem! ... Srečen sem, da je Mado vas izbrala ... Takoj ji bom rekel, da ste ..."

"Je ni doma. Odpotovala je za nekaj dni."

Odpotovala? Še včeraj sem jo videl, ničesar mi ni rekla ... Odpotovala kam?

"Na zimski šport."

Berthy se je spet lotil goloba. Nenadoma pa je steklo z žvenketom počilo — premočno je prijel za goloba. Lancier je zapazil kri na zetovih rokah.

"Moj Bog, ranili ste se! ... Gospod Berthy se je ranil ..."

Berthy je odposlal slugo, obvezal roko z robcem in ljubeznivo pospremil Lanciera do vrat:

"Mnogo dela imam ... Ti Nemci mi ne dajo niti minute miru ..."

STAKICH FURNITURE CO.

PRODAJA POČITEK!

PRODAJAMO

GOODMAN'S

WHITE DOVE

MODROCE

in

BOX VZMETI

za udobnost—zdravje—lepoto

in počitek

Za samo

\$39.50 - \$49.50 - \$59.50 - \$69.50

Pomnite, da ne morete kupiti počitek na kakšnih cenenih razprodajah, 1/3 vašega življenja bi morali prebiti na White Dove modrocu, ki je narejen nalašč za vas. Trdi—Srednji—Mehki.

STAKICH FURNITURE CO.

KAKOVOST PO NIZKI CENI — LAHKI POGOJI

James D. Stakich

IVanhoe 8288

16305 WATERLOO ROAD

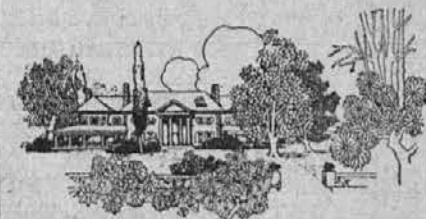
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIMO VSEM!

FRANK STRUMBLY

STAVBENI KONTRAKTOR

Highland Road-Highland Heights

Telefon: Hillcrest 225 W 5

V slučaju, da se odločite dati zgraditi novo hišo, pokličite nas. Gotovi ste lahko, da bo vse prvovrstno izvršeno v vaše zadovoljstvo.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
ŽELIJO VSEM

ČLANICE KROŽKA ŠT. 3

PROGRESIVNIH SLOVENK

v Euclidu

KROŽEK KOT ORGANIZACIJA DELUJE ZA PROCVIT IN
NAPREDEK CELOKUPNEGA ČLOVEŠTVA TER VABI
NAPREDNO ŽENSTVO V NASELBINI ZA PRISTOP V NJEGA
DELOKROG.

Vsem prijateljem in znancem želimo veseli božične praznike in srečno ter zadovoljno novo leto!

PALMS KORNER

PIVO IN VINO

MR. IN MRS. FRANK LOVSIN, lastnika

R. D. 1, New Smyrna Beach, Fla.

Tel. 3511

Prijazno se priporočamo našim rojakom in prijateljem, da ob priliki, ko potujejo čez Florido, da nas obiščejo.

Vsem odjemalcem in prijateljem želimo veseli božične praznike in srečno novo leto!

DEBELAK'S SERVICE STATION

14702 Lake Shore Blvd. IV 2361

Cities Service Gas & Oil, Tires, Tubes,
Accessories, Anti-Freeze, Lubrication,
Fast Battery Service
Batteries

ANTHONY F. DEBELAK, Prop.

BERGER'S FRUIT STORE

1148 East 71st Street

SVEŽE SADJE IN ZELENJAVO DOBITE

VEDNO PRI NAS

Veseli božične praznike in srečno novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

FINO PECIVO

Okusne potice, "fruit cake," božične "cookies" in drugo pecivo za praznike si lahko nabavite po zmerni ceni v naši pekariji.

Sprejemamo naročila tudi za vsakovrstno pecivo in torte ter keke za ohcete, rojstne dni, obletnice, itd.

JOHNNIE'S BAKERY

3916 St. Clair Ave.

Želimo vsem veseli božične praznike in srečno novo leto!

Želimo vsem veseli božične praznike
in zdravo novo leto!

Izborni čevlji in vsakovrstno obuvalo za vso družino. Imamo najnovejše stile, najboljše usnjene čevlje za otroke, moške in ženske. V naši trgovini boste sigurno dobili pravo mero in popolno zadovoljstvo.

KAY SHOE CO.

6418 St. Clair Ave.

EN 6661

FINO OBUVALO ZA VSO DRUŽINO

MR. IN MRS. ANTON KOTNIK

7513 St. Clair Ave.

GOSTILNA

Vsakovrstno pijačo, pivo, vino in fino žganje dobite pri nas. — Serviramo tudi okusna jedila.

Se priporočamo za obisk.

Želimo vsem veseli božične praznike in srečno novo leto!